

Zasady redakcyjne proponowane do stosowania w Instytucie Śląskim w pracach z nauk historycznych

Uwagi o charakterze ogólnym

Odsyłacze w tekście wstawiane są automatycznie (opcja: przypis dolny) z użyciem numeracji arabskiej.

Opisy do przypisów i do wykazu literatury sporządza się ze stron tytułowych (książek, czasopism i artykułów, a nie ze spisów treści i nie z okładek), zachowując oryginalne zapisy. Tytuł publikacji zapisujemy kursywą, nie dodając cudzysłowów. Zachowuje się cudzysłowy użyte przez autora przywoływanej pracy. W cudzysłowach prostym krojem podaje się tytuły periodyków.

Przykłady

Związki pisarzy polskich z regionem Śląska

pełny opis: J. Glensk, *Związki pisarzy polskich z regionem Śląska*, wyd. 2 poszerz., Opole 1970, s. 27–29.

Nysa kalejdoskop wrażeń / kalejdoskop událostí / kaleidoskop der Eindrücke / kaleidoscope of impressions

pełny opis: *Nysa kalejdoskop wrażeń / kalejdoskop událostí / kaleidoskop der Eindrücke / kaleidoscope of impressions*, oprac. P. Krzyżowski, Nysa 2007.

„Bardzo kocham Opole”. Wspomnienie o Zofii Kossak-Szatkowskiej

pełny opis: Z. Zielonka, „Bardzo kocham Opole”. Wspomnienie o Zofii Kossak-Szatkowskiej, „Kalendarz Opolski” 1969, s. 78.

„Odniemczanie” województwa śląskiego w latach 1945–1950 (w świetle materiałów wojewódzkich),

pełny opis: B. Linek, „Odniemczanie” województwa śląskiego w latach 1945–1950 (w świetle materiałów wojewódzkich), Opole 1997.

Nyski kościół św. Jakuba jako „collegium apostolorum” i „ecclesia primitiva”

pełny opis: B. Czechowicz, *Nyski kościół św. Jakuba jako „collegium apostolorum” i „ecclesia primitiva”*. W: *Nysa. Sztuka w dawnej stolicy księstwa biskupiego*, pod red. R. Hołowni, M. Kapustki, Wrocław 2008, s. 92.

Nieumieszczone na stronach tytułowych informacje dotyczące redaktora pracy, miejsca lub roku wydania, ustalone na podstawie np. stopki drukarni, ©, przedmowy, podaje się w opisach bibliograficznych (w przypisach, wykazach literatury, bibliografiach) w nawiasach klamrowych.

Przykłady przypisów:

P. Pałys, *Administracja polska wobec czechosłowackich roszczeń terytorialnych na Śląsku w latach 1945–1947*. W: *Slezsko v dějinách českého státu. Sborník příspěvků z vědecké konference, pořádané pod záštitou prezidenta České republiky Václava Havla u příležitosti 50. výročí Slezského ústavu SZM v Opavě*, [ed. M. Borák], Opava 1998, s. 356–361.

Współpraca transgraniczna Unii Europejskiej: doświadczenia polsko-niemieckie, red. G. Gorzelak, J. Bachtler, M. Kasprzyk, [Warszawa] 2004.

Kulturní a společenské středisko „Střelnice” Český Těšín, Český Těšín 2004, [s.nlb. 4].

Przykład wykazu literatury:

Kulturní a společenské středisko „Střelnice” Český Těšín, Český Těšín 2004, [s.nlb. 4].

Pałys P., *Administracja polska wobec czechosłowackich rozszczeń terytorialnych na Śląsku w latach 1945–1947*. W: *Slezsko v dějinách českého státu. Sborník příspěvků z vědecké konference, pořádané pod záštitou prezidenta České republiky Václava Havla u příležitosti 50. výročí Slezského ústavu SZM v Opavě*, [ed. M. Borák], Opava 1998, s. 356–361.

Współpraca transgraniczna Unii Europejskiej: doświadczenia polsko-niemieckie, red. G. Gorzelak, J. Bachtler, M. Kasprzyk, [Warszawa] 2004.

Interpunkcja

Poszczególne części (grupy) opisu (1 – autorstwo, 2 – tytuł, 3 – kolejność wydania, pomijając wydanie pierwsze, 4 – informacja o miejscu i roku wydania, 5. strona/strony) oddzielane są przecinkiem.

Przykłady

J. Glensk, *Związki pisarzy polskich z regionem Śląska*, wyd. 2 poszerz., Opole 1970, s. 27–29.

I. Turowska-Barowa, *Maria Konopnicka a Śląsk*, „Zaranie Śląskie” 1936, z. 4, s. 205–208.

Kropkę wewnątrz opisu stawiamy po tytule artykułu opublikowanego w pracy zbiorowej (książce); stoi ona przed literą W:

Przykłady

J. Kroszel, W. Lesiuk, *Od wydawcy*. W: S. Wasylewski, *Na Śląsku Opolskim*, wyd. 2 fototyp., Opole 1987, s. 288.

Można też stosować [w:], przed którym należy postawić przecinek.

Jeśli podawana pozycja kończy przypis, po numerze strony stawia się kropkę; jeśli dalej przywoływane są inne publikacje, to wówczas między opisami ma być średnik [;]

Przykłady

¹ J. Kroszel, W. Lesiuk, *Od wydawcy*. W: S. Wasylewski, *Na Śląsku Opolskim*, wyd. 2 fototyp., Opole 1987, s. 288.

² J. Glensk, *Związki pisarzy polskich z regionem Śląska*, wyd. 2 poszerz., Opole 1970, s. 27–29; I. Turowska-Barowa, *Maria Konopnicka a Śląsk*, „Zaranie Śląskie” 1936, z. 4, s. 205–208; S. Kolbuszewski, *Udział poezji Marii Konopnickiej w walce narodowo-wyzwoleńczej na Śląsku*, „Kwartalnik Opolski” 1962, nr 3/4, s. 5–12.

Opisy pozycji przywoływanych po raz pierwszy w przypisach

Zasady podawania autorstwa: w przypadku prac mających do trzech autorów opis publikacji w przypisie rozpoczyna się, podając inicjał imienia lub imion i nazwisko każdego z autorów. Poszczególnych autorów oddziela się przecinkiem.

Przykłady

J. Glensk,

J. Kroszel, W. Lesiuk,

M. Lis, K. Szczygielski, L. Drożdż

Wyszczególnia się wszystkich podanych na stronie tytułowej autorów (także wstępu i tłumaczy).

Przykłady

J. Assmann, *Pamięć kulturowa. Pismo, zapamiętywanie i polityczna tożsamość w cywilizacjach starożytnych*, przekł. A. Kryczyńska-Pham, wstęp i red. nauk. R. Traba, Warszawa 2008.

J. Dziadul (współpr. K. Matla, M. Zajączkowski), *Bliźniaki bez granic*, „Polityka” 2007, nr 49, s. 24.

Jeśli praca ma więcej niż trzech autorów wyszczególnionych na stronie tytułowej, opis rozpoczynany jest od tytułu.

Przykłady

[*Sześćdziesiąt*] *60 lat Związku Nauczycielstwa Polskiego na Śląsku Opolskim (1945–1950). Wspomnienia nauczycieli z lat 1945–1950*, aut.: J. Duda i in., Opole 2005.

Pracę zbiorową redagowaną zapisuje się w przypisie następująco: tytuł publikacji, formuła podana na stronie tytułowej (red., red. nauk., pod red., ed., hrsg. itp.), inicjał imienia/imion i nazwisko redaktora, kolejność wydania (oprócz pierwszego), miejsce i rok wydania.

Przykłady

Miasto Nysa. Szkice monograficzne, red. nauk. J. Kroszel, S. Popiołek, Wrocław 1970.

Nysa. Sztuka w dawnej stolicy księstwa biskupiego, pod red. R. Hołowni, M. Kapustki, Wrocław 2008.

Pielgrzymowanie a integracja, red. Z. Glaeser, J. Górecki, Opole 2005.

Neisse: Texte und Bilder, hrsg. W. Kunicki u. Mitarb. von M. Kopij, G. Połutrenko, 2. durchges. Aufl., Nysa 2005.

W. Drobek, *Disappearance of inner historical border (the case study of Nowogród Bobrzański, Poland)*. W: *The role of borderlands in United Europe. Historical, ethnic and geopolitical problems of borderlands*, ed. M. Koter, K. Heffner, Łódź–Opole 2005, s. 27–30.

J. Boć, P. Jurek, T. Kruszewski, *Powiat jako jednostka podziału terytorialnego w historii Polski*. W: *Powiat. Z teorii. Kompetencje. Komentarz*, pod red. J. Bocia, Wrocław 2001, s. 17.

Opis książek autorskich sporządza się w następującym układzie: inicjał imienia/imion i pełne nazwisko autora/autorów (jeśli mniej niż trzech autorów), pełny tytuł (ze strony tytułowej), miejsce i rok wydania, numer przywoływanej strony.

Przykłady

M. Lis, *Górny Śląsk. Zarys dziejów do połowy XX wieku*, Opole 2001, s. 175–180.

S. Banasiak, *Działalność osadnicza Państwowego Urzędu Repatriacyjnego na Ziemiach Odzyskanych w latach 1945–1947*, Poznań 1963, s. 23.

Tłumaczy podaje się tylko wówczas, gdy jest to literatura piękna lub publikacja filozoficzna.

Jeśli **cytowane jest kolejne wydanie**, informację o tym podaje się przed miejscem wydania, zaznaczając nie tylko, które to wydanie, ale czy jest poszerzone, uzupełnione, zmienione, poprawione itd. (tu stosować skróty, korzystać z książki P. Müldner-Nieckowski, *Wielki słownik skrótów i skrótowców*, Wrocław 2007).

Przykłady

J. Glensk, *Związki pisarzy polskich z regionem Śląska*, wyd. 2 poszerz., Opole 1970, s. 7.

Z. Kowalski, *Powrót Śląska Opolskiego do Polski*, wyd. 2, skr. i zm., Opole 1988.

Opis artykułu z pracy zbiorowej (w książce). Po tytule stawia się kropkę, dużą literę W i dwukropek.

Przykłady

W. Dziewulski, *Nysa pod rządami pruskimi (1741–1945). (Zarys)*. W: *Miasto Nysa. Szkice monograficzne*, red. nauk. J. Kroszel, S. Popiołek, Wrocław 1970, s. 79–97.

J. Kroszel, W. Lesiuk, *Od wydawcy*. W: S. Wasylewski, *Na Śląsku Opolskim*, wyd. 2 fototyp., Opole 1987, s. 287–291.

Opis artykułu z czasopisma: po tytule stawia się przecinek i następnie podaje się nazwę pisma (w cudzysłowie) oraz rok, tom (jeżeli jest), numer lub zeszyt (stosownie do określeń użytych przez wydawcę periodyku) w skróconej formie i w języku takim jak w danym periodyku. W przypadku gazet podaje się datę dzienną i zapisuje się ją w konsekwentnej formie z preferencją dla cyfr arabskich.

Przykłady

M. Fazan, *Motywy powstańcze w powieści polskiej w latach 1924–1930*, „Zaranie Śląskie” 1968, z. 2, s. 169.

S. Kolbuszewski, *Udział poezji Marii Konopnickiej w walce narodowo-wyzwoleńczej na Śląsku*, „Kwartalnik Opolski” 1962, nr 3/4, s. 5–12.

K. Strauchmann, *Czesi mają problem ze zwrotem długu*, „Nowa Trybuna Opolska” z 16.02.2010, s. 4.

Opis materiałów ze stron internetowych

Elementy opisu zależą od rodzaju przywoływanego materiału zamieszczonego na stronach internetowych. Przywołując autorskie artykuły zamieszczone na stronach internetowych, opis rozpoczyna się od inicjału imienia i pełnego nazwiska autora, następnie podaje się tytuł, po nim adres strony internetowej i w nawiasie, kiedy korzystano z pliku. W przypadku przywoływania dokumentów opis rozpoczyna się od tytułu dokumentu. W innych sytuacjach podaje się adres strony internetowej. Zawsze konieczne jest podanie informacji, kiedy korzystano z pliku. W edytorze należy wyłączyć funkcję dzielenia wyrazów.

Przykłady

F. Furtak, *Czeski minister potępia niszczenie polskich tablic*, <http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,80269,7413561> (dostęp: 12.12.2010).

Sprawozdanie z działalności za rok 2002 Stowarzyszenia Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza” w Cieszynie, www.olza.pl (dostęp: 21.04.2006).

Ciesz się Cieszynem – Ogród dwóch brzegów, 2006, <http://www.cieszyn.pl> (dostęp: 12.12.2010).

Za: <http://www.um.cieszyn.bip-gov.info.pl> (dostęp: 12.12.2010).

Opisy dokumentów niepublikowanych

Należy podać proveniencję źródła (nazwę archiwum, zbioru rękopisów itp.), tytuł zespołu archiwalnego, sygnaturę akt oraz paginę. Tytuły opracowań niepublikowanych przechowywanych w archiwach czy zbiorach bibliotecznych podawane są prostym krojem pisma.

Przykłady

Archiwum Państwowe w Legnicy, Komitet Wojewódzki Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy, sygn. 759, telex 37 i 38, s. 50, 52.

Jeśli w dalszych przypisach przywoływane będą dokumenty z tego archiwum, ale z innych zespołów, przypis zawierający pierwszy opis jest następujący: Archiwum Państwowe w Legnicy (dalej: AP Legnica), Komitet Wojewódzki Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy, sygn. 759, telex 37 i 38, s. 50, 52.

Jeśli w dalszych przypisach przywoływane będą dokumenty z tego archiwum i z tego zespołu, przypis zawierający pierwszy opis jest następujący: Archiwum Państwowe w Legnicy (dalej: AP Legnica), Komitet Wojewódzki Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy (dalej: KW PZPR w Legnicy), sygn. 759, telex 37 i 38, s. 50, 52.

Instytut Śląski, Zbiory Specjalne, sygn. A 400, J. Meissner, Działalność ZWM na Śląsku Opolskim w latach 1945–48, mps.

Jeśli w dalszych przypisach przywoływane będą materiały ze Zbiorów Specjalnych, przypis zawierający pierwszy opis jest następujący:

Instytut Śląski, Zbiory Specjalne (dalej: PIN-IŚ, ZSB), A 400, J. Meissner, Działalność ZWM na Śląsku Opolskim w latach 1945–48, mps.

Kolejne przywołania autora lub dzieła w przypisach

Przywołując po raz kolejny autora, zasadniczo powtarza się inicjał imienia i nazwisko. Jednak w sytuacji, gdy w opisie występującym bezpośrednio przed dopisywanym opisem (w tym przypisie lub poprzednim) podane zostały dane dotyczące tego właśnie autora, w nowo sporządzanym opisie stosujemy zapis *Idem/idem* (jeśli autorem jest mężczyzna) lub *Eadem/eadem* (gdy autorem jest kobieta). Wielkość litery wynika z zasad ortograficznych (początek zdania czy część wypowiedzi po średniku). Uwaga: można stosować również nazwisko autora zamiast *idem/eadem*.

Przywołując po raz kolejny dany tekst, podajemy jego tytuł w skróconej wersji. Formuła skrócenia zależy od tego, ile dzieł danego autora przywołuje się w przypisach. Jeśli w całym zestawie przypisów do tekstu przywoływane jest tylko **jedno dzieło** danego autora/autorów, to w kolejnym przywołaniu opis ogranicza się do inicjału imienia i pełnego nazwiska oraz skrótu *op.cit.* i numeru strony/stron.

Przykład:

opis pełny (podawany pierwszy raz!): J. Kroszel, W. Lesiuk, *Od wydawcy*: W: S. Wasylewski, *Na Śląsku Opolskim*, wyd. 2 fototyp., Opole 1987, s. 287–291.

zostanie w kolejnym przywołaniu skrócony do postaci: J. Kroszel, W. Lesiuk, *op.cit.*, s. 288. [tu oczywiście może być numer innej strony]

Jeżeli w przypisach (całym zestawie) przywoływane są **co najmniej dwa dzieła** danego autora, wówczas w kolejnych przywołaniach stosuje się skróconą formę tytułu (taką samą), a po niej trzy kropki.

Przykłady

W przypisach przywoływane są dwie prace autora. Podane po raz pierwszy opisy mają zapis: J. Glensk, *Związki pisarzy polskich z regionem Śląska*, wyd. 2 poszerz., Opole 1970, s. 7.

J. Glensk, *Żeromski a Śląsk*. W: *O Stefanie Żeromskim. Materiały z sesji naukowej, Kielce 14–16 października 1974*, Kraków 1976, s. 70.

Przywoływane po raz kolejny prace uzyskują zapis:

J. Glensk, *Związki pisarzy polskich...*, s. 7.

J. Glensk, *Zeromski a Śląsk...*, s. 70.

W skróconej formie podaje się również tytuły już przywoływanych prac zbiorowych, w których zamieszczony jest artykuł wzmiankowany po raz pierwszy.

Przykłady

jeżeli wcześniej był wskazany w przypisach tytuł: *Cieszyn. Zarys rozwoju miasta i powiatu*, red. J. Chlebowczyk, Katowice 1973, to podając inny artykuł z tej książki, tytuł książki podaje się w skrócie:

A. Zając, *Okres międzywojenny*. W: *Cieszyn. Zarys rozwoju miasta...*, s. 234–236.

Przywołane po raz kolejny miejsce przechowywania lub dokument niepublikowany

Stosujemy skrót wprowadzone podczas pierwszego przywołania nazwy archiwum, zespołu, dodając sygnaturę akt oraz paginę.

Przykłady

AP Legnica, Komitet Wojewódzki Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy, sygn. 759, telex 37 i 38, s. 50, 52. [Jeśli w którymś z wcześniejszych przypisów był zapis: Archiwum Państwowe w Legnicy (dalej: AP Legnica)].

AP Legnica, KW PZPR w Legnicy, sygn. 759, telex 37 i 38, s. 50, 52. [Jeśli w którymś z wcześniejszych przypisów był zapis: Archiwum Państwowe w Legnicy (dalej: AP Legnica), Komitet Wojewódzki Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy (dalej: KW PZPR w Legnicy)].

Ibid., sygn. 759, telex 37 i 38, s. 50, 52. [Jeśli wcześniej w tym samym przypisie lub w bezpośrednio go poprzedzającym podane było: AP Legnica, KW PZPR w Legnicy].

Dokładne powtórzenie opisu bezpośrednio poprzedzającego

Zamiast podawania przywołanego bezpośrednio wcześniej tytułu stosuje się zapis *ibidem/ibid.* Jeżeli w poprzednim przypisie jest cytowanych kilka pozycji, w kolejnym przypisie nie można stosować *ibidem*, tylko wymienić pozycję, o którą chodzi.

Przykłady

„Dziennik Urzędowy WRN w Opolu” 1972, nr 14, poz. 167 oraz Obwieszczenie z 20 grudnia 1972 r. o sprostowaniu błędów w tejże uchwale, *ibidem*, nr 15, poz. 179, s. 11.

Jeżeli treść danego przypisu jest identyczna w grupach autora i dzieła z podaną w przypisie bezpośrednio wcześniejszym, to przypis ten otrzymuje zapis: *Ibid.*, przecinek i numer strony/stron.

Przypis 10 ma treść: J. Glensk, *Związki pisarzy polskich...*, s. 7.

W przypisie 11 przywoływana jest dokładnie ta sama pozycja, ale inna strona, to zapis przypisu 11 jest następujący: *Ibid.*, s. 8.

Jeśli w przypisie 11 przywoływana jest dokładnie ta sama pozycja i ta sama strona, to zapis przypisu 11 jest następujący: *Ibid.* [nie powtarza się numeru strony].